2008-29-RE

CAUSA 2008-29-RE

Número de registre 405-2008. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 8 DE JUNY DEL 2009

BOPA núm. 45, del 17 de juny del 2009

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 9 d'octubre del 2008, per la representació processal dels Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 19 de juny del 2008 i contra l'aute del 18 de setembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10.1 de la Constitució, i atès que demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari que s'ha vulnerat el dret al·legat, que declari la nul·litat de la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia del 19 de juny del 2008, recaiguda en la causa TSJC-054/07 i dictada com a conseqüència de la sentència d'aquest Tribunal Constitucional del 12 de març del 2008 (causa 2007-36-RE) i que s'ordeni que els autes siguin retornats a aquesta Sala per tal que -sense cap més tràmit- torni a dictar sentència;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 28 de novembre del 2008;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 2 de març del 2009 que va admetre a tràmit la causa, sense efectes suspensius;

Vistes les al·legacions presentades, el 23 de març del 2009, per la representació processal de la part recurrent;

Vistes les al·legacions presentades, el 27 de març del 2009, per la representació processal del Sr. José Rico Garcia;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Didier Maus;

Antecedents

Primer

L'1 de desembre de 1994, el Sr. José Rico Garcia va vendre (per indivís i parts iguals) als Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez una parcel·la de terreny, coneguda com Terra de les Salinetes, d'una superfície d'uns 740,50 m2. D'acord amb el cadastre de la Massana, consultat posteriorment, la superfície d'aquest terreny era d'únicament 63 m2. El 14 de febrer de 1996, els Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez van formular una demanda per un presumpte delicte d'estafa contra el Sr. José Rico Garcia.

El 27 d'octubre del 2000, el Tribunal de Corts va considerar que no concorria l'element de l'engany i va absoldre el Sr. José Rico Garcia del delicte que se li imputava.

Els demandants van presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió i el 20 de juny del 2001, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest recurs, perquè no es podia presumir el dol penal en el moment dels fets, per tant, únicament la jurisdicció civil podia satisfer les pretensions dels perjudicats.

Segon

El 10 de setembre del 2001, els Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez van iniciar un procediment civil contra el Sr. José Rico Garcia i van presentar una demanda d'embargament preventiu.

Com que la inactivitat de la Batllia no permet la formulació de cap mena de recurs, el 12 de gener del 2007, la representació processal dels Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez va presentar un recurs d'empara per la vulneració del dret a un judici de durada raonable.

El 19 de gener del 2007, la Secció Civil de la Batllia va notificar la sentència esperada, datada del 4 de setembre del 2006, que desestimava la demanda esmentada.

El 25 de maig del 2007, el Tribunal Constitucional va estimar l'empara sol·licitada i va declarar que en aquesta causa s'havia vulnerat el dret a un judici de durada raonable i que els recurrents tenien dret a ser indemnitzats pels perjudicis soferts.

Tercer

Els recurrents van presentar un recurs d'apel·lació contra la sentència de la Batllia, notificada el 19 de gener del 2007 i, el 10 de juliol del mateix any, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest recurs, va confirmar la sentència objecte de recurs i, substancialment, va acordar que les declaracions de la jurisdicció penal en relació amb la superfície de la parcel·la objecte de litigi no vinculaven la jurisdicció civil. Seguidament, els recurrents van presentar un incident de nul·litat d'actuacions per tal com van considerar que la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia havia vulnerat el dret a un procés degut que va ser desestimat el 27 de setembre del 2007, per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Quart

El 18 d'octubre del 2007, els Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez van presentar un recurs d'empara per vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a un procés degut i de la tutela judicial efectiva, ja que la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia no havia respectat l'efecte de la cosa jutjada material, per la qual cosa no tan sols es privava d'eficàcia les disposicions d'una sentència ferma, sinó que a més es perjudicava greument la seguretat jurídica.

El 12 de març del 2008, el Tribunal Constitucional va estimar l'empara sol·licitada, va declarar que en aquesta causa s'havia vulnerat la cosa jutjada i, per tant, el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i va anul·lar la sentència del 10 de juliol del 2007 i l'aute del 27 de setembre del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Cinquè

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia en execució de la sentència del Tribunal Constitucional, per providència del 10 d'abril del 2008, va concedir un termini de tretze dies hàbils a les parts per formular les al·legacions escaients. I, el 19 de juny del mateix any, aquesta Sala va dictar una nova sentència que desestimava el recurs d'apel·lació formulat per la part recurrent. La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia després d'examinar els fets provats va arribar a la conclusió que no existien, per part del Sr. José Rico Garcia, unes maquinacions insidioses o una activitat il·lícita constitutives d'un dolus malus causant i que la part compradora no havia actuat amb la diligència adequada al cas, pel fet de no verificar l'autenticitat de la cosa adquirida, la qual cosa havia provocat un error de fet inexcusable que no podia correspondre a un vici del consentiment que invalidés el contracte de compravenda. Aquesta sentència també estima que no s'ha produït incompliment del contracte per part del venedor, ja que aquest últim havia lliurat als compradors la cosa convinguda.

Sisè

Seguidament, els recurrents van presentar un incident de nul·litat d'actuacions per tal com van considerar que, en primer lloc, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia havia vulnerat el dret a la jurisdicció, ja que s'havia produït una manifesta contradicció en dues sentències dictades per la mateixa Sala, en un mateix procediment, en una mateixa qüestió litigiosa, en uns mateixos fets i amb unes mateixes parts litigants. I, en segon lloc, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia havia infringit el principi de cosa jutjada, perquè acceptava com a provada la superfície de la parcel·la venuda, així com les demés constatacions i fets declarats provats per la sentència penal.

Setè

El 18 de setembre del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar l'incident de nul·litat presentat i va manifestar que no es podia oposar el contingut o motivació de la sentència del 10 de juliol del 2007 amb el contingut o motivació de la sentència dictada posteriorment, ja que la primera va ser anul·lada per la sentència del Tribunal Constitucional i que, per tant, no tenia cap valor i s'havia de considerar com si mai s'hagués dictat.

Pel que fa al principi de cosa jutjada, la Sala Civil afirma que "les consideracions contemplades en la resolució penal no fan part de l'aspecte objectiu de la sentència, sinó de l'aspecte subjectiu que no pot vincular la jurisdicció civil sense vulnerar el principi d'autonomia del dret civil i el dret a la jurisdicció del Sr. Josep RICÓ GARCIA en el sentit del Conveni Europeu dels Drets Humans, ja que si es segueix el raonament dels Srs. Josep BARÓ BORRAS, David BARÓ PÉREZ i Raül BARÓ PÉREZ segons el qual, en virtut del principi de causa jutjada, la jurisdicció civil només pot atorgar una indemnització sense examinar el litigi al fons respecte a les normes de dret civil aplicables, el Sr. Josep RICÓ GARCIA està privat del seu dret a la jurisdicció i en situació d'indefensió". I afegeix que era la primera vegada en el procediment que els recurrents invocaven aquest argument sobre la cosa jutjada de les consideracions de la Sala Penal.

Vuitè

El 9 d'octubre del 2008, els Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez van presentar un recurs d'empara en què manifestaven, en primer lloc, que la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia vulnera el dret a la jurisdicció ja que, en el mateix litigi, amb les mateixes parts i partint dels mateixos fets, contradiu els arguments desenvolupats en la primera sentència, i no tan sols modifica la sentència anul·lada pel Tribunal Constitucional en allò que va motivar la seva anul·lació "(cosa jutjada respecte a la superfície de la parcel·la litigiosa), sinó que modifica tots els seus arguments per poder arribar al mateix resultat que la precedent sentència." Els recurrents consideren que el Tribunal no es veuria vinculat pels seus raonaments anteriors si s'admetés l'arbitrarietat, però com que la Sala Civil no va raonar arbitràriament en la seva primera sentència, la segona sentència no pot contenir raonaments contraris als de la primera, excepte en allò que ha estat expressament resolt pel Tribunal Constitucional.

En segon lloc, els recurrents al·leguen que s'ha produït una nova infracció del principi de cosa jutjada, ja que mentre la sentència de la Sala Penal afirmava que existia incompliment –encara que sense transcendència penal- per part del venedor, la sentència de la Sala Civil declarava que no hi havia hagut incompliment. I afegeix que la sentència del Tribunal Constitucional ja resolia aquesta qüestió.

Per acabar, la part recurrent demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari que s'ha vulnerat el dret al·legat, que declari la nul·litat de la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia del 19 de juny del 2008, recaiguda en la causa TSJC-054/07 i dictada com a conseqüència de la sentència d'aquest Tribunal Constitucional del 12 de març del 2008 (causa 2007-36-RE) i que s'ordeni que els autes siguin retornats a aquesta Sala per tal que –sense cap més tràmit- torni a dictar sentència.

Novè

El 28 de novembre del 2008, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual considerava que allò que realment pretenien els recurrents era una revisió i una reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions objecte de recurs, de les quals no es desprèn cap vulneració dels drets recollits en l'article 10 de la Constitució, ja que contenen una fonamentació jurídica i no arbitrària.

El Ministeri Fiscal considera que la sentència de la Sala Civil no pot contradir els propis arguments de la sentència prèvia ja que aquesta ha estat anul·lada posteriorment pel Tribunal Constitucional i per definició, una sentència anul·lada desapareix i la jurisdicció ha de tornar a jutjar i ha de dictar una nova sentència, i per tant, no és possible extraure arguments deductius de la sentència anul·lada. Quan la part demandant subratlla que la "sentència modifica tots els seus arguments per poder arribar al mateix resultat que la precedent sentència" entra atrevidament en una suposada intenció dels magistrats poc compatible amb la imparcialitat reconeguda per tothom al Tribunal Superior de Justícia.

El Ministeri Fiscal també considera fonamentades les consideracions de l'aute que resolt l'incident de nul·litat d'actuacions quan indica d'una banda que la Sala Civil ha d'examinar el fons del litigi en funció de les normes de dret civil aplicables i tenint en compte els elements probatoris i, d'altra banda, que els recurrents no van invocar la cosa jutjada per la Sala Penal relacionades amb l'incompliment del venedor per primera vegada en el marc de l'incident de nul·litat d'actuacions.

Per tant, el Ministeri Fiscal demana al Tribunal Constitucional que declari la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara.

Desè

El 30 de març del 2009, el Tribunal Constitucional va acordar admetre a tràmit la causa, sense efectes suspensius.

Onzè

El 23 de març del 2009, la representació processal dels Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez va presentar un escrit d'al·legacions en què reiterava que la sentència del 19 de juny del 2008 vulnerava el seu dret a la jurisdicció en dos vessants: primerament, perquè contradiu els arguments que la sentència precedent contenia, sentència que fou anul·lada no per ser arbitrària sinó perquè no va considerar la superfície de la parcel·la acreditada; segonament, perquè vulnera el principi de cosa jutjada, ja que no té en compte constatacions i fets que van ser declarats provats per la sentència de la Sala Penal del 20 de juny del 2001.

Pel que fa a l'informe del Ministeri Fiscal, més concretament, a la suposició de manca d'imparcialitat dels magistrats del Tribunal Superior de Justícia per part de la representació processal dels recurrents, destaca que es reconeix la imparcialitat i el prestigi d'aquests magistrats, no obstant això, es pot no compartir una resolució judicial i utilitzar els recursos i les vies que l'ordenament jurídic posa a l'abast dels ciutadans per a la seva impugnació, sense que això signifiqui cap menyspreu, ni acusació respecte a l'òrgan que ha dictat la resolució.

Dotzè

El 27 de març del 2009, la representació processal del Sr. José Rico Garcia va presentar un escrit d'al·legacions en què contestava i s'oposava al recurs d'empara presentat.

Pel que fa al primer motiu al·legat sobre la contradicció de la segona sentència amb la primera, manifesta que no té cap sentit fer una comparació entre aquestes dues sentències, ja que la primera va ser anul·lada i no pot tenir cap valor ni eficàcia. Nogensmenys, aquesta contradicció tampoc existeix, les dues sentències van decidir desestimar el recurs d'apel·lació de l'adversa i la confirmació de la sentència de la primera instància. La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, el 19 de juny del 2008, va considerar que no procedia l'anul·lació de la compravenda, perquè no existia el vici de consentiment dels compradors, ja que no es va acreditar el dol i l'error dels compradors era inexcusable, així com tampoc hi va haver, per part del venedor, cap incompliment del contracte. Per tant, la motivació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia és clara.

Pel que fa al segon motiu relatiu a la infracció del principi de la cosa jutjada, considera que la

sentència impugnada ha tingut en compte tots els raonaments de la sentència del Tribunal Constitucional i que l'aute del 18 de setembre del 2008 que resol l'incident de nul·litat d'actuacions també va justificar, de manera suficient, les raons per les quals considera que no s'ha vulnerat aquest principi.

Així mateix, afegeix que no existeix cap limitació del dret a la defensa i a la jurisdicció, atès que la Sala Civil va analitzar i va donar resposta motivada a totes i a cadascuna de les al·legacions de la part recurrent.

Finalment, demana que es condemni a la part recurrent al pagament íntegre de les costes processals causades per aquest recurs d'empara, inclosos els honoraris d'advocat.

Per acabar, aquesta part demana que el Tribunal Constitucional dicti una sentència que desestimi íntegrament el recurs d'empara 2008-29-RE.

Tretzè

El 16 d'abril del 2009, la representació processal de la part recurrent, el 21 d'abril del 2009, el Ministeri Fiscal i, el 28 d'abril del 2009, la representació processal del Sr. José Rico Garcia, van presentar els seus escrits de conclusions en què reprodueixen els arguments i les al·legacions continguts en els seus escrits anteriors.

Fonaments jurídics

Primer

Els recurrents presenten per tercera vegada un recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional en relació amb un litigi que els oposa al Sr. José Rico Garcia des de l'any 1994 sobre la venda d'un terreny anomenat Terra de les Salinetes, que es va vendre com si tingués una superfície de 740,50 m2, quan posteriorment va resultar que la superfície real era de 63 m2.

De manera breu i, sense reiterar els antecedents exposats, hem de recordar que el primer recurs

d'empara es va estimar el 25 de maig del 2007 per la vulneració del dret a un procés de durada raonable.

El segon recurs d'empara, resolt el 12 de març del 2008 (causa 2007-36-RE) també va estimar que seria contrari al bon sentit que dues sentències referents al mateix afer i entre els mateixos litigants puguin contenir, sobre qüestions fonamentals del litigi (en aquest cas la superfície del terreny), afirmacions radicalment contradictòries. Es va jutjar de manera explícita que les consideracions de la sentència penal acreditant la superfície real de 63 m2 en contra de la superfície venuda de 740,50 m2 havien de ser tingudes en compte per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia i retrotreia la causa a aquest efecte.

Segon

El 19 de juny del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia es va tornar a pronunciar sobre aquesta causa, va donar per reproduïts els apartats I, II, III i IV dels antecedents de fet contemplats en la sentència del 10 de juliol del 2007 i va lamentar, implícitament, que el Tribunal Constitucional afirmés que allò que va ser decidit per la jurisdicció penal sobre la superfície del terreny en litigi tingués efecte de cosa jutjada, tot i que aquesta apreciació no era part integrant de la part dispositiva de la sentència penal esmentada. Tanmateix, precisa que "S'ha doncs de resoldre el litigi tenint en compte aquest criteri de fet."

Pel que fa al fons de l'assumpte, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia desestima la demanda en què es sol·licitava l'anul·lació del contracte de compravenda per dol, o per la no execució del contracte pel venedor o per error dels compradors.

Sobre el dol, definit com una conducta d'engany que tendeix a provocar l'error o equivocació de la persona que contracta i que a la vegada influeix de manera directa en la seva llibertat per contractar sense arribar a la consideració d'amenaça o força, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia analitza de manera acurada el context en el qual el Sr. José Rico Garcia va vendre el terreny litigiós i considera que, atès aquest context, no existeix cap prova sobre l'existència per part seva "de maquinacions insidioses o d'una activitat il·lícita constitutives d'un dolus malus causant."

Sobre l'incompliment del contracte per part del venedor, no hi ha controvèrsia en el fet que aquest va lliurar el terreny als compradors, tot i que la superfície no sigui la que s'esperava.

Sobre l'error dels compradors, la Sala Civil considera que l'anul·lació del contracte només es pot

desprendre d'un error excusable, és a dir, que els compradors no van tenir la possibilitat de verificar les característiques del bé. En aquesta causa, estima que l'error és inexcusable, ja que els compradors tenien, d'una banda, la possibilitat de verificar la superfície en el cadastre del Comú i, d'altra banda, si bé un error sobre pocs metres quadrats és difícil de veure, un error sobre el 90% de la superfície ha de poder-se detectar amb un senzill desplaçament en el terreny. Per tant, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia considera que els compradors no van realitzar les verificacions necessàries abans de concloure el contracte.

Tercer

En el marc de l'incident de nul·litat d'actuacions, els recurrents al·legaven una contradicció entre la sentència del 10 de juliol del 2007 i la segona sentència del 19 de juny del 2008. L'aute del 18 de desembre del 2008 va desestimar aquest incident i va desenvolupar, de manera precisa, la seva resposta sobre aquest punt: d'una banda, considera que la sentència del 10 de juliol del 2007 va ser anul·lada pel Tribunal Constitucional i que, per consegüent, el seu contingut o els seus motius no podien oposar-se en la instància següent, d'altra banda, que no hi ha cap contradicció entres les dues sentències en la mesura que la primera decisió desestimava la demanda d'anul·lació del contracte per absència de prova en l'error pel fet de les superfícies diferents, sense anar més lluny en la recerca del vici del consentiment.

Com que el primer punt va ser resolt, de fet, per la sentència del Tribunal Constitucional, el Tribunal Superior de Justícia va examinar directament la segona fase i va examinar si hi havia hagut un vici de consentiment, cosa que també va desestimar.

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia també es pronuncia en relació amb l'abast del principi de cosa jutjada que cal atorgar a la sentència de la Sala Penal, independentment de la superfície del terreny. Ara bé, aquest principi no va ser invocat en les seves conclusions d'apel·lació i es van al·legar per primera vegada en l'incident, per tant, no podia prosperar.

Quart

Els recurrents consideren que s'ha vulnerat el seu dret a la jurisdicció en la mesura que la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia es va contradir amb els seus arguments en les dues sentències successives del 2007 i del 2008, així com també hauria vulnerat el principi de cosa jutjada per la jurisdicció penal.

Els recurrents demanen l'empara i que la causa sigui novament jutjada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

El Ministeri Fiscal s'oposa a aquest recurs i considera que ja no s'ha de tenir compte de la sentència del 10 de juliol del 2007, que la nova sentència és coherent i fonamentada en dret i que l'aute que resolia l'incident de nul·litat d'actuacions podia perfectament desestimar l'argument en relació amb la vulneració del principi de cosa jutjada en la instància penal.

Cinquè

Els recurrents reiteren les seves pretensions en el recurs d'empara. Ara bé, aquest Tribunal considera que no es pot sostenir que la sentència del 19 de juny del 2008 contradigui la del 10 de juliol del 2007, en la mesura que el Tribunal Constitucional va anul·lar tots els seus efectes jurídics. La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va prendre acta d'aquest fet en el primer punt dels seus fonaments de dret de la sentència del 19 de juny del 2008. El fet que doni per reproduïts, en els antecedents, els apartats I, II, III i IV dels antecedents de fet d'aquesta primera sentència només constitueix una drecera de redacció relativa a l'enunciat de consideracions purament factuals que, d'una banda, són les mateixes que existien l'any 2007 i que, d'altra banda, no prejutgen en cap cas les consideracions jurídiques posteriors. Els punts I i II dels antecedents de la sentència del 2008 reprenen el relat del procediment després de la primera sentència.

A partir del moment en què la sentència del 12 de març del 2008 del Tribunal Constitucional va atorgar l'empara i va retrotreure les actuacions davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, el motiu fonamentat en una suposada contradicció entre els raonaments jurídics d'aquest darrer Tribunal entre la decisió del 2007 i la del 2008 no està justificada. A causa de l'abast de la decisió del Tribunal Constitucional, la Sala Civil tenia l'obligació de sortir del seu raonament i de les seves conclusions del 2007. La contradicció esdevé una conseqüència obligatòria del recurs d'empara i no pot ser al·legat com un argument de la vulneració de l'article 10.1 de la Constitució.

L'abast constrenyedor de les consideracions de la sentència de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia del 20 de juny del 2001 ha de ser analitzat a la vegada tant pel que fa a la decisió del Tribunal Constitucional del 2008, com pel que fa a aquesta decisió mateixa. En la mesura que la sentència de la Sala Penal constata la superfície real del terreny, declara que l'estafa no està constituïda i que només la jurisdicció civil pot satisfer les pretensions dels perjudicats, no es pot retreure a la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia el desconeixement de l'abast de la decisió penal. En l'aute del 18 de setembre del 2008, la Sala Civil considera que la Sala Penal "mai ha decidit que existia un vici de consentiment o un incompliment contractual del venedor". En aquestes condicions, corresponia a la Sala Civil pronunciar-se en relació amb aquests greuges i exposar les raons que poden dur a l'anul·lació d'un contracte i aplicar-les a aquest cas. Només cal llegir els apartats III, IV i V dels fonaments de dret de la sentència del 19 de juny del 2008 per tal de constatar

que el raonament de la Sala Civil està degudament motivat.

Com que es considera que no hi ha cap prova de la voluntat dolosa del venedor, que l'error dels compradors és inexcusable i que no hi ha dubte sobre el lliurament del terreny, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia es va pronunciar després d'un procediment contradictori, de manera independent i imparcial d'acord amb un raonament coherent i no arbitrari. Per consegüent, aquest recurs d'empara ha de ser desestimat.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Declarar que no s'ha vulnerat el dret dels recurrents a la jurisdicció.

Segon

Desestimar el recurs d'empara 2008-29-RE.

Tercer

No s'escau cap condemna al pagament de les costes processals, ni dels honoraris d'advocat.

Quart

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels Srs. Joan Baró Borràs, David Baró Pérez i Raül Baró Pérez, a la representació processal del Sr. José Rico Garcia, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 8 de juny del 2009.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón

Didier Maus

Magistrat

Magistrat